

ת"פ 1169/06/18 - מדינת ישראל נגד אחסאן אדוק, אברהם נתנוב

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 1169-06-18 מדינת ישראל נ' אדוק(עציר) ואח'

בפני	כבוד השופט אבי לוי
בעניין:	
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשמים	1. אחסאן אדוק (עציר) 2. אברהם נתנוב (עציר)

גזר דין

כללי

שני נאשמים הובאו לדין לפניי בכתב-האישום אשר מהווה הבסיס לגזר-דין זה. השניים הם אחסאן אדוק (להלן - הנאשם 1) ואברהם נתנוב (להלן - הנאשם 2).

השניים הודו בעובדות שנכללו בכתב-אישום מתוקן, אשר הוגש לפניי ובהמשך, אף ביקשו להודות בעבירות אשר נכללו בכתב-אישום אחרים (כל אחד, בעבירות ובכתב-האישום התלויים ועומדים נגדו).

כל אחד מהשניים הורשע בעבירות השונות וכעת הגיעה העת לגזור את דינם.

תחילה, ראוי לסקור את המעשים והעבירות, אשר יוחסו לשניים במסגרת כתב-האישום השונים.

עובדות ההרשעה

כתב-האישום המקורי (המשותף לשני הנאשמים)

במסגרת כתב-האישום המקורי (המשותף לשניים - ת.פ. 1169-06-18), הורשע הנאשם 1 בעבירה של **ניסיון שוד**, בניגוד לסעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**" או "**החוק**") ואילו הנאשם 2 בעבירה של **סיוע לניסיון שוד** לפי סעיפים 402(א), 25 ו-31 לחוק העונשין.

מעובדות כתב-האישום ניתן ללמוד, שהנאשמים הם חברים, המתגוררים בעכו, כאשר הנאשם 1 נוהג ללון בביתו של הנאשם 2. ביום 17.5.18 בשעת צהריים, הגיעו השניים יחדיו לסניף דואר בקרית-ביאליק **במטרה לשדוד** את סניף הדואר. סניף הדואר צפוי היה להיפתח בשעה 15:30. לאחר הגעתם לסניף, רכש הנאשם 2 זוג משקפי-שמש ושני

כובעים במגמה להסוות את פניהם של השניים בזמן השוד. בשעה 15:36, בעוד הנאשם 1 ממתין מחוץ לסניף, נכנס הנאשם 2 לתוכו כשהוא חובש כובע ומרכיב משקפי-שמש. הנאשם 2 הביט לתוך הסניף וכעבור שניות ספורות עזב את המקום. מספר דקות אחר-כך, חזר הנאשם 2 לסניף, נכנס אליו, נטל מספר בעמדת התור והתיישב בספסל אחורי. 10 דקות אחר-כך יצא הנאשם 2 מהסניף וסימן בכך לנאשם 1 להיכנס כדי לבצע את השוד. 20 שניות אחר-כך, אכן נכנס הנאשם 1 לסניף כשכובע לראשו כשהוא מרכיב משקפי-שמש ואוחז בשקית. **נאשם 1 התיישב על הספסל בו ישב קודם לכן הנאשם 2 ומקץ דקה, ניגש לדלפק בו ישבה אותה העת הפקידה ו.ג., הוא הושיט לה פתק שעליו כתוב "שוד" על מנת שתמסור לו כסף.** עובדים ששהו במקום החלו צועקים על הנאשם; לפיכך, הוא ברח מהמקום בלי שנטל כסף.

כתבי-אישום נוספים המתייחסים לנאשם 1

ת.פ. 45285-08-18

במסגרת ת.פ. 45285-08-18, אשר צורף לדיון לפני, הואשם והורשע הנאשם 1 בעבירה נוספת של **שוד**, לפי סעיף 402(א) לחוק ובעבירה של **שיבוש מהלכי משפט**, לפי סעיף 244 לחוק.

כחודש לפני האירוע המתואר לעיל (17.4.18) בשעת בוקר, גמלה בלבו של הנאשם ההחלטה לשדוד סניף דואר בעכו. לפיכך, הצטייד במעטפה (עליה כתב "זה שוד, אני חמוש"), באופניים, בכובע ובמשקפי-שמש. בשעה 09:00 הוא הגיע אל סניף הדואר ונכנס אליו כשהוא חובש כובע ומרכיב משקפי-שמש. הוא ניגש אל עמדת הכספרית, **מסר לידיה את המעטפה ואיים עליה באומרו - "תביאי את הכסף, זה שוד, אני חמוש" - הכספרית אכן נטלה את המעטפה, הכניסה לתוכה שטרות כסף בערך כולל של ₪ 5,000 לערך ומסרה אותם לידי הנאשם. הנאשם מיד נמלט מהמקום עם המעטפה ובה הכסף. בהמשך, בהגיעו ברכיבה על האופניים לרחוב משה שרת, זרק את החולצה והכובע בכוונה למנוע הליך שיפוטי או להכשילו.**

ת.פ. 1504-08-18

ביום 6.12.17 בשעת בוקר, נטל הנאשם מתוך משאית חונה (בעכו) טלפון נייד מסוג גלקסי G7 השייכת למתלונן. על-כן הורשע בעבירה שעניינה גניבה מרכב, לפי סעיף 413(א) לחוק העונשין.

כתב-אישום נוסף המתייחס לנאשם 2 (ת.פ. 44026-08-18)

ביום 9.5.18, בשעת אחר-צהריים, נכנס הנאשם 2 לאתר בנייה בעיר עכו כשעל-גבו תיק גב המכיל מגזרי מתכת, זוג כפפות עבודה ומקדח, ניגש לזוג אופניים הקשור באמצעות מנעול במקום והשייך למתלונן, הוציא מתיקו מגזרי מתכת ובאמצעותם חתך את שרשרת המנעול. בהמשך גנב את האופניים שערכם ₪ 500. בגין מעשים אלו הורשע הנאשם בעבירות של גניבה, לפי סעיף 384 לחוק, החזקת מכשירי פריצה, לפי סעיף 409 לחוק והיזק לרכוש במזיד לפי סעיף 452 לחוק.

ראיות לעניין העונש

הנאשם 1

מטעם התביעה הוגשו לפניי תדפיסי מידע פלילי ביחס לשני הנאשמים.

בכל הנוגע לנאשם 1 עלה, כי בשנת 2015 הוא הורשע בביצוע עבירה של העלבת עובד ציבור (הוטל מאסר על תנאי); בשנת 2009 הוא הורשע בהחזקת סמים שלא לצריכה עצמית (הוטל מאסר בן 40 חודשים המצטבר בחלקית למאסר שאותו ריצה אז); הוא אף הורשע באותה השנה בעבירות שעניינן החזקת סם לצריכה עצמית, גניבה (חטיפת ארנקים), ומספר עבירות נוספות של גניבה (הוטל מאסר בן 12 חודשים); בשנת 2003 הורשע בעבירה של גניבה (הוטל חודש מאסר); בשנת 2002 הורשע בשורה של עבירות-שוד מזוין, החזקת סמים, גניבה ושוד (הוטל מאסר בן 4.5 שנים; כמו-כן הופעלו מספר עונשים מותנים כך שריצה סה"כ 5.5 שנים. גם בשנים שקדמו לכך, בין השנים 1983 ו-1998 הורשע הנאשם בשורה של עבירות אלימות, סמים, גניבה, פריצה לרכב ולבניין (גם בגין אלו הוטלו עליו עונשי מאסר).

הוגש תסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם זה.

ממנו עלה, כי הוא בן 54, גרוש ואב לשני מתבגרים (17,19), המתגוררים עם גרושתו בפינלנד, כאשר הנאשם מנותק-קשר מהם מזה שנים ארוכות. טרם מעצרו, הוא לא עבד והתגורר אצל הנאשם 2 שכן היה מחוסר-דיור. צוין, כי הוא חסר השכלה פורמלית שכן מגיל צעיר התרועע עם אנשי חברה שולית ומשתמש בסמים החל מגיל 13. הוא שהה בחו"ל מספר שנים על-מנת להיגמל, שם אף נישא ונולדו ילדיו אך גם שם הסתבך בגין עבירות סמים ונכלא למשך מספר שנים. צוין, כי אביו נפטר כשהיה בן 9 והוא גדל בצמצום רב, פיזי ונפשי כאחד. הדבר הביאו להשתמש בסמים באופן תדיר. אימו, אשר נהגה לקבלו לביתה נפטרה לפני כשנתיים ומאז הוא למעשה דר-רחוב. צוין, כי מאז פטירת האם החל משתמש בקוקאין בהפרזה. בפני שירות המבחן הביע רצון להיגמל מסמים, ולשנות את אורח-חייו. בכל הנוגע לעבירת שוד-סניף הדואר, נטל הנאשם אחריות מלאה למעשה וציין כי ביצע אותו לנוכח המצוקה הנפשית והכלכלית שאליה נקלע והצורך לממן את רכישת סמים. השירות עמד על כך, שבעבר נעשו ניסיונות לסייע לנאשם להיגמל אך הדבר לא צלח שכן הוא ניתק מגע עם היחידה לטיפול בנפגעי סמים. הוא הביע רצון להיגמל ולצאת לשוק העבודה תוך צריכת אדולן.

שירות המבחן קיבל את דבריו של הנאשם שהוא מצליח להתחבר לחומרת מעשיו ולמניעיו אך עמד על כך שהוא חי חיי בצל התמכרותו ועל רקע מצוקה נפשית משמעותית הנעוצה ברקעו המשפחתי הקשה. עברו שנים מאז ביצע עבירה משמעותית. חרף זאת, התרשם השירות שסנקציות אינן פועלות פועלן עליו וכי קיים פער בין הצהרותיו לבין כוחותיו וכישוריו. השירות התרשם ממוטיבציה "חיצונית" לשילוב בהליך משמעותי שכן הוא אינו יכול לוותר על שימוש בסמים. לפיכך, הערכת השירות היא, שהסיכוי שישבו ויסתבך בעבירות דומות בעתיד **גבוה**.

לפיכך, הציע השירות שתבוא מצד בית-המשפט **התייחסות עונשית מוחשית וקונקרטית, אשר תוסיף לחברו לחומרת העבירות.**

הנאשם 2

עמוד 3

גם בעניינו של הנאשם 2 הוגש תדפיס מידע פלילי. ממנו למדתי, כי בשנת 2011 הוא הורשע בעבירות שעניינן גניבה וניסיון גניבה, החזקת מכשירי פריצה, הסגת גבול פלילית, החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, החזקת מכשירי פריצה, והתפרצות. בגין כל אלו הוטל עליו מאסר בן 30 חודשים לריצוי בפועל, תוך הפעלה חופפת של עונשי מאסר מותנים.

בשנת 2008 הורשע בעבירות סמים ובהפרת הוראה חוקית (הוטל מאסר בן 4 חודשים בחופף למאסר שריצה אותה עת); הוא הורשע בשנת 2007 בעבירות של התפרצות וגניבה (הוטלו 8 חודשי מאסר); בשנת 2007 הורשע בשורה של עבירות התפרצות, גניבה תקיפה והיזק לרכוש במזיד והוטלו עליו 30 חודשי מאסר. עבירות נוספות רבות נרשמו לו החל בשנת 1991 ועד שנת 2005. הללו כללו עבירות סמים וגניבה, התפרצות, איומים ואלימות ובגין אלו ריצה תקופות מאסר ממשיות מספר פעמים.

טיעונים לעונש

ב"כ המאשימה

ב"כ המאשימה ציין, כי בכל הנוגע לנאשם 1 הוא עותר לקביעת מתחם עונש הולם הנע בין 18 לבין 36 חודשי מאסר בגין עבירת השוד לסניף הדואר בקרית-ביאליק; מתחם הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בגין עבירת שוד סניף הדואר בעכו (ושיבוש מהלכי משפט) אשר צורפה; ומתחם, הנע בין 4 לבין 12 חודשי מאסר בגין עבירת הגניבה מרכב אשר צורפה.

לדעתו, ראוי להטיל על נאשם זה עונש המצוי בצמרת המתחם ולצבור את העונשים המוטלים זה לזה.

ב"כ המאשימה עמד על כך שלחובת נאשם זה זקופות 24 הרשעות בגין 43 תיקי חקירה שונים בגין מגוון רחב של עבירות רכוש, אלימות וסמים. עונשי מאסר מרובים, שהוטלו עליו, לא הרתיעו אותו. רצף העבירות אשר עבר והורשע בגין כעת, מהוות, לטעמו של התובע, טעם מחמיר המחייב הטלת ענישה מרתיעה. התובע הפנה אל תסקיר שירות המבחן, שממנו למד שעניין לנו במי ששיקומו מעולם הסמים נראה קשה מאוד וכי לפיכך, סיכויי חזרתו לעולם הפשע גבוהים. התובע אף ביקש להפנות אל עמדת שירות המבחן, שלפיה יש להטיל עליו ענישה מוחשית וקונקרטית על המשמעויות הברורות של ביטוי זה.

התובע עמד על הערכים שבהם פגעו מעשיו: הפגיעה ברכוש, הפגיעה בעובדי הדואר והבנק, אשר סבלו עוגמת-נפש ואף הלם. ראוי להרתיע את הנאשם מפני חזרה לדרך של ניסיון לשים יד על קניינם של אחרים. ב"כ המאשימה עתר גם לכך שאטיל חיוב בפיצויים לטובת הכספרית שנשדדה, אשר מן הסתם נפגעה נפשית באירוע. הוא גם עמד על כך, שגניבת מכשיר סלולרי מרכב טומנת בחובה חומרה רבה יותר מזו הנעוצה בגניבת רכוש אחר בהתחשב באופיו של המכשיר הסלולרי החכם כמאגר למידע אישי ורגיש.

בהתייחסו לנאשם 2, ציין ב"כ המאשימה, כי בתיק שוד סניף הדואר אמנם הוא הורשע בסיוע לעבירת ניסיון השוד אך מדובר בסיוע ברף גבוה למדי שהתבטא בנטילת חלק של ממש בהכנת השוד. גם בעניינו עתר התובע להטלת עונש המצוי בחלקו העליון של המתחם לנוכח עברו הפלילי המכביד (14 תיקים שונים פרי של 27 תיקי חקירה כשהוא ריצה

בעבר 10 עונשי מאסר בפועל). הוא ציין שהערכים המוגנים שנפגעו ע"י מעשיו של נאשם זה דומים לאלו שבהם פגע הנאשם 1 ועל העונש המוטל לשקף זאת. את מתחמי הענישה שאותם הציג לעיל תמך ב"כ המלומד של המאשימה בפסיקה, אשר בה הוטלו עונשים דומים.

ב"כ הנאשם 1

הסנגור המלומד, עו"ד טנוס, ציין שבבואי לגזור דינו של מרשו, עליי לייחס משקל משמעותי לרקעו של הנאשם לנסיבותיו האישיות ולמצוקה אשר הובילה אותו למקום בו הוא מצוי. הוא ביקש לדחות את מתחמי הענישה שאותם הציג התובע. הוא ציין שקיים קשר של תלות בין השניים. הוא עמד על כך שמרשו ביקש "לנקות שולחן", דהיינו ליטול אחריות מלאה לכל מעשיו להודות בכל התיקים התלויים ועומדים נגדו וזאת כבר בשלב החקירה. לדבריו, מרשו סיפק לגורמי החקירה את הראיות נגדו לאחר שוויתר על ייעוץ סנגוריאלי מפאת שרצה לשים את דרך-חיי הקודמת מאחוריו ולהשתקם. הסנגור ציין, כי אין לקבל את דברי שירות המבחן, שלפיהם אין סיכוי שיקום טובים למרשו וזאת בהתחשב בהכרה בכך שהמוטיבציה שלו להיגמל מסמים היא כנה ואותנטית.

הסנגור הציג פסיקה מטעמו, אשר מצדיקה קביעת מתחמי ענישה שונים מאלו שאותם הציג התובע. לדעתו, ראוי לקבוע מתחם ענישה בן 10-18 חודשי מאסר בגין כל אחד מאירועי השוד ולהימנע מצבירת עונשים. לפיכך, הציע הסנגור שאטיל על מרשו עונש כולל בן 24 חודשי מאסר. עוד ביקש להימנע מהטלת פיצוי בהתחשב בכך שהנאשם הוא דר-רחוב וחסר-כל.

ב"כ הנאשם 2

הסנגור המלומד, עו"ד בריק ביקש להפנות תשומת-הלב לכך, שקיימים הבדלים מהותיים בחלקו של כל אחד מהנאשמים באירוע השוד המשותף וכי לפיכך, ראוי לגזור עונשו של כל אחד מהשניים בנפרד. הסנגור ביקש לדחות את מתחם הענישה שהוצג על-ידי התביעה ולקבוע מתחם בשים לב לכך, שדנים אנו כאן "בשוד-פתק" שלא לווה באלימות ואשר לבסוף הסתיים בלא-כלום. יותר מכך, שם הסנגור את הדגש על כך שחלקו של הנאשם 2 (המסייע) היה מינורי, כי תרומתו לקידום העבירה לא היה משמעותי ובפועל נכח מחוץ לסניף הדואר בעת ביצוע השוד ממש. לדעתו מתחם העונש ההולם צריך שינוע בין 6 לבין 12 חודשי מאסר.

ביחס לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, עמד הסנגור על הודאתו של הנאשם בשלב מוקדם של ההליך וחרף קושי ראיתי שניצב בדרכה של התביעה להרשעה.

לפיכך, עתר הסנגור שאורה על הסתפקות בתקופת מעצרו של הנאשם כעונש ממשי. הדבר מוצדק לדבריו חרף עברו הפלילי של הנאשם. לדברי הסנגור, בתקופה בה חדל להשתמש בסמים (לפני כ-8 שנים) הסתכנויותיו הפליליות פסקו. המעידה כאן נבעה מחיבורו לחברו, הנאשם 1.

דברי הנאשמים

הנאשם 1

לדבריו, עייף מהפשע. הוא בן 53 ומבקש הזדמנות להשתקם.

הנאשם 2

נאשם זה הביע צער על מעשיו. הוא ציין עוד כי "מעד" בארבעת החודשים שקדמו לעבירה וזו התוצאה. הוא תמך באסירים אחרים במהלך מעצרו וסיפר שהוא מתקשה אל מול תוצאות ההרס שגרם.

דין והכרעה

במסגרת גזר-דין זה ראוי לדון בנפרד בעניינו של כל אחד מהנאשמים בשים לב לשניים - לעובדה שאף כי השניים שותפים לניסיון השוד בסניף הדואר האחד הוא בגדר מבצע עיקרי בעבירה והאחר בגדר מסייע; ולעובדה שבנוסף לעבירה זו מיוחסות לכל אחד מהשניים עבירות נוספות, מה שמחייב קביעת מתחמי ענישה נפרדים ונוספים המתייחסים לאירועים אחרים.

נפתח אפוא בבחינת עניינו של הנאשם 1.

מתחם עונש הולם לשוד סניף הדואר בק. ביאליק

האמור במי שהגיע עם חברו לסניף הדואר והמתין מחוץ לסניף ולאחר קבלת סימן אשר הופנה אליו, הושיט פתק לפקידה על-מנת שתמסור לו את הכסף. מפאת עירנות עובדים במקום הושמה מטרותו לאל.

אין צורך להכביר מילים ביחס לערכים המוגנים שבהם פגעו מעשיו של הנאשם. הוא פגע **בזכות הקניין** של הדואר וכן **בשלוות-נפשם של באי-המקום-הפקידה ו.ג., פקידים אחרים וגם לקוחות אשר נכחו במקום**; במעשים היה כדי **להפר את הסדר הציבורי ואת שלום הציבור**.

מידת פגיעת המעשה בערכים המוגנים היא **בינונית** בהתחשב בכך, שהנאשם לא עשה שימוש בכלי-נשק מכל סוג שהוא ואף לא השמיע איום מילולי כלשהו (למעט הכיתוב "שוד" על הפתק), וכן מאחר שמטרת השודדים לא יצאה אל הפועל לבסוף.

מדיניות הענישה ביחס לביצוע מעשי-שוד מכל סוג שהוא היא מחמירה. לצד זאת, תלויה היא באופי המעשה ומידת הסיכון בפועל שהוא ייצר(ראו לעניין זה: ע"פ 4841/13 **עומר וספי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 6.2.14). מתאימים לעניינו דבריו של כב' השופט א' רובינשטיין שנכתבו במסגרתו של ע"פ 6752/10 **טטראשוילי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 5.4.11) לפיהם:

"עבירות השוד על סוגיהן מגיעות לפתחם של בתי המשפט חדשות לבקרים, והן לובשות צורות שונות. מהן קשות ואכזריות ומהן ברמה נמוכה יותר; הצד השווה שבהן הוא הרצון להשיג כסף קל. בעניינו מדובר באדם...אשר ניגש

לסניף הבנק ובידיו פתק המורה לפקיד להעביר לו כסף; והנה, זממו עלה בידו, מבלי שיצטרך 'ללכלך את ידיו' בנשיאת נשק או באיומים קולניים. ואולם, כמובן תיאור זה אינו מלא; שכן נקל לשער את האימה האופפת את הקרבן, במקרה זה פקידת הבנק, אל מול השודד - שהרי אין היא יודעת אם יש בידיו נשק ומה כוונותיו האלימות. על כן מתחייב רף ענישה מרתיע, וככלל, מאסר בפועל ...".

משכך, על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם עייתי בפסיקה הנוהגת במקרים הדומים למקרים דכאן.

כך למשל, בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 1702/16 **מדינת ישראל נ' שושני** (ניתן ביום 17.5.16) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, שבמסגרתו הושת על המשיב עונש מאסר בן 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל (בנוסף להפעלת עונש מאסר מותנה בן 12 חודשים, במצטבר). עונש זה הוטל על המשיב בגין הרשעתו, על יסוד הודאתו, בעבירה שעניינה **ניסיון שוד לפי סעיפים 402(א) ו-25 לחוק העונשין**. עובדות מקרה זה לימדו, כי המשיב (בעל עבר פלילי) ניגש לדלפק אשר מאחוריו ישבה פקידה, והעביר לה פתק עליו היה רשום: "לכספרית!!! זה שוד מיד למסור את כול הכסף שבדלפק אני חמוש באקדח ולא יהסס לפרק לך את המוח מול הלקוחות [...]". בתגובה, הפקידה לחצה על לחצן המצוקה וצעקה "זה שוד", ועובדי המקום חשו לכיוונה ועיכבו את המשיב עד להגעת המשטרה. בית המשפט העליון כאמור קיבל את הערעור והעמיד את עונשו של המשיב על **24 חודשי מאסר לריצוי בפועל** (בנוסף להפעלת עונש מאסר מותנה - כך שהמשיב ירצה 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל). צוין, כי העבירה שבה הורשע המשיב, כשלעצמה, מצדיקה ענישה חמורה מזו שקבע בית המשפט המחוזי, באשר האינטרס הציבורי מחייב שעונשי המאסר יהיו ממשיים ומשמעותיים. מקל וחומר, דברים אלו נכונים נוכח עברו הפלילי המכביד של המשיב, הכולל שורה ארוכה של הרשעות קודמות - לרבות בעבירות של שוד וניסיון שוד.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 9416/02 **מדינת ישראל נגד יפרח** (ניתן ביום 14.1.03) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע, שבמסגרתו הושת על המשיב עונש מאסר בן 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך עבודות שירות. עונש זה הוטל על המשיב בגין ביצועה, על יסוד הודאתו, של עבירה שעניינה **ניסיון שוד לפי סעיפים 402(ב), 29 ו-25 לחוק העונשין**. עובדות מקרה זה לימדו, כי המשיב (הנעדר עבר פלילי) ביום המעשה אסף ברכבו שני אחרים ויחדיו הם נסעו לקניון באשדוד, שם עמדו לשדוד עובד דואר המוביל ברכבו שקים וכסף מזומן. במקום האירוע כיסה המשיב את פניו וניגש יחד עם אחר לכיוון רכבו של עובד הדואר על מנת לבצע את השוד. העובד מצדו הבחין בשודדים ונמלט מן המקום ברכבו לפני שבני החבורה הצליחו לבצע את זממם. יצוין, כי שניים מבין שלושת השותפים נתפסו, בעקבות הודאה שמסר המשיב במשטרה. בית המשפט המחוזי השית על כל אחד משני השותפים שנתפסו, ואשר אף הם הודו במיוחס להם, **18 חודשי מאסר לריצוי בפועל**. בית המשפט העליון כאמור קיבל את הערעור והעמיד את עונשו של המשיב על **12 חודשי מאסר לריצוי בפועל**. צוין, כי על אף שהמשיב נעדר עבר פלילי (שלא כמו שותפיו) וחרף נתוני שירות המבחן - לפיהם משפחתו של המשיב מצויה במצב כלכלי קשה - הענישה שהטיל בית המשפט קמא במקרה זה אינה מעניקה בסופו של יום משקל ראוי לאינטרס הציבורי והרתעת הרבים.

בבואי לבחון את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ככל שאלו נוגעות למעשיו של הנאשם 1, ראוי לציין שהמדובר

בעבירה מתוכננת (חבירת השניים יחדיו לצורך זה, רכישת משקפי-שמש וכובעים, בחינת השטח וכניסה מתואמת של הנאשם 1). חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה - המבצע העיקרי. הוא זה שבפועל הושיט את הפתק לפקידה ודרש ממנה את הכסף. כתוצאה מהמעשה עלול היה להיגרם נזק נפשי לפקידה, נזק כלכלי לבנק וכן פגיעה בסדר הציבורי. בפועל, לא נגרמו נזקים משמעותיים.

לנוכח כל האמור לעיל, מצאתי לקבוע, במה שנוגע לחלקו של הנאשם 1 בעבירת ניסיון שוד סניף הדואר, מתחם ענישה **הנע בין 12 לבין 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד עונשים נלווים.**

מתחם עונש הולם - שוד סניף הדואר בעכו ועבירת השיבוש שנלוותה לו

הערכים המוגנים בהם פגעו מעשיו של הנאשם במקרה זה דומים לאלו שאוזכרו ביחס לשוד סניף הדואר בק. ביאליק. כאן הפגיעה בערכים המוגנים הללו גבוהה יותר בהתחשב במספר שיקולים: העובדה שבפתק נרשם דבר-איום - "אני חמוש" וכך גם בדבריו אליה בעל-פה. העובדה שבמקרה זה ניטל בפועל סכום כסף בן 5,000 ₪, כלומר העבירה הושלמה. העובדה שבסוף האירוע נפטר הנאשם מבגדיו על-מנת להכשיל הליך שיפוטי.

כאמור, מדיניות הענישה בכגון דא מחמירה.

כך למשל, בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 606/13 **חכמון נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 11.12.13) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, שבמסגרתו הושת על המערער **עונש מאסר בן 24 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצועה של עבירה שעניינה **שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין**. עובדות המקרה לימדו, כי המערער (בעל עבר פלילי) הגיע לסניף של בנק הדואר במעלות. המערער ניגש לדלפק והגיש לפקידת הדואר פתק עליו רשום "זהו שוד סימי את כל הכסף בשקית אתם מבוטחים אל תעשי טעות ולא תיפגעי" (הטעויות במקור, א.ל.). המערער הורה לפקידת הדואר מספר פעמים למסור לו את הכסף וכן איים עליה שישלוף אקדח. בהמשך לכך, הפקידה מסרה את כל הכסף שהיה בקופה למערער. מדובר בסכום אשר נע בין 3,000-4,000 ₪. המערער נטל את הכסף ועזב את המקום, לא לפני שנוכח כי בקופה נותרו מטבעות בלבד.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 7537/16 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 30.1.17) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, שבמסגרתו הושת על המערער **עונש מאסר בן 24 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצועה של עבירה שעניינה **שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין**. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערער (בעל עבר פלילי) הגיע רכוב על אופנוע לבנק הבינלאומי הראשון שבעיר הוד השרון. המערער החנה את האופנוע בסמוך לבנק, ונכנס לבנק כשהוא לבוש במעיל, חבוש בקסדה, מרכיב משקפיים אטומים ומצויד בשקית. המערער התקרב לדלפק, ואמר לפקידה: "זה שוד, יש לי אקדח תביאי לי את הכסף". בתגובה לכך, הכניסה הפקידה לשקית סכום של 3,700 ש"ח. המערער נטל את השקית ועזב את המקום.

נסיבות ביצוע העבירה אף הן מחמירות: האמור באירוע **מתוכנן**, הנאשם היה **העבריין הבלעדי**; **צפוי היה להיגרם נזק** (הן כספי הן נפשי לפקידה ולבאי-הסניף); **ובפועל אכן ניטל סכום-כסף ממשי**. לנוכח השיקולים הללו מצאתי לקבוע

מתחם עונש הולם הנע בין 18 ל-36 חודשי מאסר לצד עונשים נלווים.

מתחם העונש ביחס לעבירת גניבת מכשיר סלולרי מרכב

הערכים המוגנים שנפגעו בביצוע עבירה זו כוללים את זכות הקניין ואף זכותו של אדם לפרטיות (באשר מכשיר סלולרי חכם טומן בחובו מידע רגיש ואישי של כל אדם העושה בו שימוש). מידת הפגיעה בערכים היא בינונית, זאת מאחר שהמעשה בוצע בלא גרימת נזק למשאית וכאשר ערך הרכוש הנגנב היה מוגבל.

בית המשפט העליון, בהתייחסו לגניבת מכשירי טלפון ניידים, ציין לא פעם, כי "גניבה ושוד של טלפון סלולרי אינם כגניבה ושוד של כסף או של חפץ אחר..". (ראו לעניין זה: ע"פ 8627/14 **דביר נ' מדינת ישראל**, פסקה 7, ניתן ביום 14.7.15). עם זאת, מדיניות הענישה בכגון דא היא מגוונת. ברי, כי היא תלויה בנסיבותיו הקונקרטיות של כל מקרה ומקרה [ראו למשל: עפ"ג 59653-03-15 (מחוזי ים) **מדינת ישראל נ' אבו עסק ואח'** (ניתן ביום 30.6.15); ת"פ (אי') 32047-03-12 **מדינת ישראל נ' בשארי** (ניתן ביום 6.3.13)].

בכל הנוגע לנסיבות **ביצוע העבירה** יצוין, כי אין לדעת אם האמור בעבירה מתוכננת; הנאשם היה, עד כמה שידוע, המבצע היחיד של המעשה; הנזק שהיה צפוי אף נגרם בפועל הנו הן נזק כלכלי לבעל המכשיר הן נזק רגשי פועל יוצא של אובדן המידע הטמון במכשיר וחשיפתו לזולת.

בהתחשב באלה מצאתי לנכון לקבוע מתחם ענישה הנע בין מאסר מותנה לבין 4 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד עונשים נלווים.

כעת, נעבור לבחון את מתחמי הענישה הראויים להיקבע ביחס למעשים, בהם הורשע הנאשם 2.

מתחם עונש הולם - שוד סניף בק. ביאליק

אין צורך לשוב ולפרט את הערכים המוגנים שבהם פגעו מעשיו של הנאשם ובמידת הפגיעה בהם פועל יוצא של מעשה-העבירה. הדברים פורטו לעיל. גם בכל הנוגע למדיניות הענישה בסוג עבירות זה אין צורך לשוב ולפרט אך ראוי לציין, שבית-המשפט העליון נוטה לראות בחומרה גם מעשיו של סיוע לניסיון-שוד זאת בהתחשב במידת הסיוע ומידת קרבתו לביצוע העיקרי (ראו לעניין זה: ע"פ 4389/93 **מרדכי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 4.8.96).

בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ראוי לציין - האמור במעשה מתוכנן; חלקו היחסי של הנאשם 2 בעבירה הוא כנקוב בכתב-האישום הן במישור העובדתי הן במישור המשפטי. כזכור, הוא הגיע לסניף, רכש זוג משקפי-שמש ושני כובעים במגמה להסוות פניו ופני חברו. הוא נכנס לסניף כשהוא חבוש בכובע ומרכיב משקפי-שמש. הוא הביט פנימה ועזב את המקום. אח"כ נכנס בחזרה לסניף נטל מספר-תור והתיישב על ספסל. מקץ 10 דקות, סימן לנאשם 1 להיכנס לסניף כדי לבצע את ניסיון השוד. עינינו הרואות - **חלקו של הנאשם (גם אם הוגדר כמסייע) הוא ממשי**. הוא נכח במקום; הכשיר הקרקע והקל על הנאשם 1 בביצוע מעשיו. הנזק שהיה צפוי להיגרם מהעבירה הוא כספי ונוגע למצבם

הנפשי של המצויים בסניף; לבסוף לא נגרם נזק משמעותי.

בהתחשב במכלול - בערכים שבהם פגע המעשה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה ובנסיבות ביצוע העבירה, מצאתי לקבוע **מתחם עונש הולם הנע בין 8 לבין 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל** לצד עונשים נלווים. יודגש, מתחם העונש מביא בחשבון את חלקו היחסי של הנאשם 2 באירוע בהשוואה לחלקו של נאשם 1, הכול כעולה מכתב-האישום. אינני סבור שראוי היה לקבוע, כי חלקו הוא שולי במידה המחייבת קביעת מתחם ענישה קל באורח כה מהותי מזה שנקבע לנאשם 1, כפי שהציעה ההגנה בטיעוניה.

מתחם העונש ההולם - גניבת אופניים

לא מצאתי להכביר מילים באשר לדרך קביעת מתחם העונש ההולם ביחס לעבירה זו, בהתחשב בכך, שלמעשה הוסכם על דעת הצדדים, שהוא כולל **מאסר מותנה וקנס כספי** ואינו כולל רכיב של מאסר בפועל מסוג כלשהו.

לפיכך, מצאתי לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין **מאסר על תנאי הנע בין חודשיים לבין 6 חודשים וכן קנס כספי הנע בין 500 לבין 3,000 ₪**.

באה השעה, אפוא, לגזור עונשיהם של הנאשמים בשים לב לנסיבותיהם האישיות, הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות.

נפנה לעיין תחילה בעניינו של הנאשם 1

מדובר במי ששנים ארוכות בילה מאחורי סורג ובריח. בדברו האחרון, הוא ביקש הזדמנות להשתקם. שירות המבחן העריך את סיכויי השיקום שלו כנמוכים. הנאשם נטל אחריות על המעשים ועושה, לדבריו, מאמצים לחזור למוטב. הוא שיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק באורח מלא ואף הודה בחקירתו כאשר החומר הראיתי נגדו היה דל. שירות המבחן עמד על נסיבות חייו הקשות ולטעמי, לאלו בוודאי הייתה השפעה על ביצוע המעשה. עברו הפלילי של נאשם זה מכביד מאוד.

מצאתי לנכון, בעניינו של נאשם זה לפעול על-פי הפרוצדורה הקבועה בסעיף 40ג(ב) לחוק ולאחר **קביעת מתחם עונש הולם לכל אחד מהאירועים בנפרד לגזור לו עונש כולל לכל האירועים גם יחד**.

מטבע הדברים, בגזירת העונש אתחשב במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן ואנסה לשמר יחס הולם בין **חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין העונש המוטל עליו** (סעיף 40ג(ג) לחוק).

כמובן, העונש הכולל אשר ייגזר יביא בחשבון את **הנסיבות האישיות**; מחד גיסא, את ילדותו הקשה, את הרקע

המשפחתי הכולל הקשה, את ההתמכרות ואת הרצון להשתקם, את ההודאה המלאה באשמה, החיסכון בזמן שיפוטי ניכר; מאידך גיסא, יובאו בחשבון את העבר הפלילי המכביד ואת הערכת שירות המבחן בדבר סיכויי שיקום נמוכים וסיכון גבוה לחזרה לביצוע עבירות פליליות.

מצאתי, אפוא, להטיל על נאשם זה עונש **כולל** כדלקמן -

(א) **44 חודשי מאסר לריצוי בפועל** בניכוי ימי מעצרו הממש.

(ב) 12 חודשי מאסר על תנאי, שלא יעבור במשך 3 שנים עבירה מסוג פשע שיש בה רכיב של שליחת יד ברכוש הזולת.

(ג) 6 חודשי מאסר על תנאי, שלא יעבור במשך 3 שנים עבירה מסוג עוון שיש בה רכיב של שליחת יד ברכוש הזולת.

(ד) **פיצוי בסך של 1,000 ₪ לגב' ו.ג. בשל עוגמת-הנפש שנגרמה לה.**

בשל מצבו הכלכלי של הנאשם לא מצאתי לנכון להטיל עליו לשלם גם קנס.

נעבור לעניינו של הנאשם 2

גם נאשם זה ריצה תקופות מאסר ארוכות במהלך חייו, אף כי מאז שנת 2011 לא נרשמו לחובתו הרשעות. שמענו את הבעת הצער שלו, על ניסיונותיו להשתקם ועל כך שתמך באסירים אחרים במהלך כליאתו.

בנסיבות אלו, **עברו, אף כי הוא מכביד, משפיע באורח מצומצם יותר על העונש המוטל.**

גם כאן, מצאתי לנכון להטיל **עונש כולל מתוך התחשבות בעבירות באופיין ובחומרתן, בקרבה הרעיונית ביניהן ובמכלול הנסיבות.**

מוטלים, אפוא, על נאשם זה עונשים כדלקמן -

(א) **12 חודשי מאסר לריצוי בפועל** בניכוי ימי מעצרו הממש.

(ב) 6 חודשי מאסר על תנאי, שלא יעבור במשך 3 שנים עבירה שיש בה יסוד של שליחת-יד ברכוש הזולת.

(ג) **פיצויים לגב' ו.ג. בסך של 750 ₪ בשל עוגמת-הנפש שנגרמה לה.**

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ב' שבט תשע"ט, 08 ינואר 2019.

עמוד 11

